

Udenrigsministeriet

Den 11. november 2011

GRUND- OG NÆRHEDSNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af bilag I til Rådets forordning (EF) nr. 1528/2007 for så vidt angår udelukkelse af en række lande fra listen over regioner eller stater, der har afsluttet forhandlinger ("EPA-EU markedsadgangsforordning").

Dok KOM(2011) 598 endelig.

Resume

Kommissionen har fremlagt et forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af bilag I til Rådets forordning (EF) nr. 1528/2007 ("EPA-EU markedsadgangsforordning") med forslag om udelukkelse af en række AVS-lande (udviklingslande i Afrika, Vestindien og Stillehavet) fra listen over regioner eller stater, der har afsluttet forhandlinger om økonomiske partnerskabsaftaler (EPA) med EU og som dermed har opnået told- og kvotefri markedsadgang i EU (med undtagelse for våben og ammunition). I forslaget lægges der op til en fjernelse af den begunstige markedsadgang i EU for de AVS-lande, som enten ikke har "undertegnet de respektive aftaler" eller "truffet de nødvendige forholdsregler til at ratificere aftalerne". Ændringen foreslås at træde i kraft den 1. januar 2014.

1. Baggrund

Kommissionen har med Dok KOM(2011) 598 endelig af 30. september 2011 fremsendt "Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af bilag I til Rådets forordning (EF) nr. 1528/2007 for så vidt angår udelukkelse af en række lande fra listen over regioner eller stater, der har afsluttet forhandlinger". Forslaget er oversendt til Rådet den 3. oktober 2011 i dansk sprogversion. Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 207 stk. 2 og skal behandles efter den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294. Rådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal.

Markedsadgangsforordningen har siden 2008 sikret told- og kvotefri markedsadgang i EU (med undtagelse for våben og ammunition) for de 36 udviklingslande i Afrika, Vestindien og Stillehavet (AVS-lande), som havde indgået vareaftaler (økonomiske partnerskabsaftaler, EPA) med EU inden udgangen af 2007, men som endnu ikke havde undertegnet eller ratificeret aftalerne. Formålet var at undgå handelsforstyrrelser i den fase, hvor den tidligere handelsordning ikke længere var gældende og de nye EPA-aftaler endnu ikke formelt var trådt i kraft. Ændringen af markedsadgangsforordningen foreslås at skulle træde i kraft den 1. januar 2014.

De udestående forhandlinger om økonomiske partnerskabsaftaler mellem regionale grupper af AVS-lande og EU skrider kun langsomt frem. Der er indtil nu indgået aftaler med i alt 36 AVS-lande, som dermed har opnået told- og kvotefri markedsadgang i EU for alle varer – herunder

landbrugsvarer - dog med undtagelse af våben og ammunition. 15 af disse 36 AVS-lande – det er AVS-lande i Vestindien - har indgået komplette EPA-aftaler, der foruden varehandel bl.a. omfatter investeringer og handel med tjenesteydelser (Haiti har dog endnu ikke truffet de nødvendige foranstaltninger).

42 AVS-lande har indtil videre valgt ikke at indgå en EPA-aftale. 31 af disse er mindst udviklede lande (LDC'er). De er derfor fortsat begunstiget af told- og kvotefri adgang til EU under EU's "Everything but Arms"-ordning (EBA). 10 AVS-lande, som ikke har indgået aftaler, og som ikke er LDC'er, men som er omfattet af EU's arrangement med generelle toldpræferencer til udviklingslande (GSP). Hertil kommer Sydafrika, som er dækket af en særlig handels- og udviklingsaftale med EU.

Kommissionen har fortsat forhandlingerne om komplette EPA-aftaler med de AVS-lande, der allerede er indgået vareaftaler med, samt de AVS-lande, der fortsat ikke er indgået aftaler med.

2. Formål og indhold

I forslaget lægges der op til en fjernelse af den begunstigede markedsadgang i EU for de AVS-lande, som enten ikke har "undertegnet de respektive aftaler" (dvs. Burundi, Comorerne, Ghana, Kenya, Namibia, Rwanda, Tanzania, Uganda og Zambia) eller ikke har "truffet de nødvendige forholdsregler til at ratificere dem" (Botswana, Cameroun, Côte d'Ivoire, Fiji, Haiti, Lesotho, Mozambique, Swaziland og Zimbabwe) - dvs. i alt 18 AVS-lande.

Ni af disse 18 AVS-lande er LDC'er (Burundi, Comorerne, Haiti, Lesotho, Mozambique, Rwanda, Tanzania, Uganda og Zambia). De vil fortsat have told- og kvotefri markedsadgang (med undtagelse for våben og ammunition) i EU gennem den særlige toldpræference for LDC'er, EBA-ordningen. De resterende AVS-lande på nær Botswana og Namibia vil have præferentiel markedsadgang under EU's GSP-ordning. Botswana og Namibia, som begge er klassificeret af Verdensbanken som højere middelindkomstlande vil, såfremt Kommissionens forslag til en ny GSP-forordning vedtages i uændret form, ikke længere kvalificere sig til GSP fra den 1. januar 2014.

Såfremt de 18 berørte AVS-lande træffer de nødvendige forholdsregler til at ratificere en EPA-aftale, vil de kunne genindtræde i markedsadgangsforordningen så hurtigt som muligt og således sikre kontinuiteten i deres markedsadgang. I den forbindelse foreslår Kommissionen, at den får beføjelser til at vedtage delegerede retsakter i overensstemmelse med artikel 290 i Lissabon-traktaten med henblik på at kunne ændre markedsadgangsforordningen for at genindsætte disse lande.

De resterende 18 AVS-lande, som fortsat vil være omfattet af markedsadgangsforordningen, er de 14 AVS-lande i Vestindien (CARIFORUM), som har underskrevet en komplet regional EPA-aftale (Haiti udestår) samt Madagaskar, Mauritius, Seychellerne og Papua Ny Guinea, som har underskrevet vareaftaler.

Kommissionens ændringsforslag er baseret på bestemmelser i markedsadgangsforordningen. Efter art. 2 kan Rådet på forslag af Kommissionen med kvalificeret flertal træffe beslutning om at fjerne et AVS-land eller en region fra bilaget til forordningen og dermed ændre markedsadgangsmulighederne i EU for landet eller regionen. Det kan navnlig ske, når AVS-landet eller AVS-regionen tilkendegiver ikke at have til hensigt at ratificere den indgåede aftale, eller såfremt ratifikationen ikke har fundet sted inden for et rimeligt tidsrum, således at aftalens ikrafttrædelse er blevet unødvendigt forsinket, eller hvis aftalen opsiges.

3. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal i henhold til TEUF artikel 294 høres. Der foreligger endnu ikke en udtalelse.

4. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

5. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

6. Konsekvenser

En vedtagelse af forslaget har ingen lovgivningsmæssige konsekvenser.

Forslaget indebærer ikke omkostninger for EU's budget. Forordningens anvendelse vurderes imidlertid at medføre en årlig stigning i EU's toldindtægter på EUR 381,6 mio. Den endelige virkning på EU-budgettet afhænger af det antal lande, der fjernes fra listen over modtagere.

Forslaget medfører ingen nævneværdige administrative konsekvenser for erhvervslivet.

En vedtagelse af forslaget skønnes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark.

7. Høring

Forslaget er ikke sendt i høring.

8. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er ikke kendskab til andre landes holdninger til forslaget.

9. Regeringens foreløbige generelle holdning

Den hidtidige danske holdning til EPA-aftalerne har basis i folketingsvedtagelserne V 41 og V 62 fra henholdsvis 25. januar 2007 og 21. maj 2008 og forhandlingsoplæg på mødet i

Folketingets Europaudvalg den 7. februar 2008. Det har indebåret en målsætning om, at EPA-forhandlingerne skal munde ud i resultater, der kan styrke AVS-landenes udvikling og som er i overensstemmelse med WTO's regler. Regeringen er som udgangspunkt indstillet på at give tilslutning til ændringsforslaget. Samtidigt vil man fra dansk side arbejde for den nødvendige fleksibilitet i de fortsatte forhandlinger med henblik på at sikre indgåelse af flest mulige udviklingsvenlige og gensidigt tilfredsstillende aftaler inden den fastsatte frist.

10. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg, men EPA-forhandlingerne har været forelagt til forhandlingsoplæg på mødet i Folketingets Europaudvalg den 7. februar 2008. Dansk holdning til EPA-aftalerne har desuden basis i folketingsvedtagelserne V 41 og V 62 fra henholdsvis 25. januar 2007 og 21. maj 2008.